

Ontmoet de Nete

Juli 2011

“In de stad Lier en de gemeenten Duffel, Zandhoven, Nijlen en Grobbendonk staat een groots project op stapel. In het kader van het Sigmoplan voert de Vlaamse overheid hier de komende jaren werken uit. Het doel: de directe omgeving en de rest van Vlaanderen een betere bescherming geven tegen overstromingen én tegelijk de unieke natuur langs de Nete opwaarderen.

In deze nieuwsbrief maak je kennis met het Sigmoplan. We tonen je welke projecten gepland zijn in jouw omgeving en wat er de komende maanden en jaren te gebeuren staat. In de loop van het project komen we geregeld naar je toe: met nieuwsbrieven, een projectwebsite, toelichtingen, informatieavonden...

Bij de grote mijlpalen in het project krijg je ook zelf de kans om de dossiers in te kijken, opmerkingen te geven en suggesties te doen.

Zo werken we samen aan een adembenemende en beter beschermde Netevallei, waar het aangenaam wonen en leven is. Een blijvend geschenk voor onszelf, onze kinderen en kleinkinderen.”

Koen Segher,
projectingenieur Waterwegen en Zeekanaal NV

Koen Deheegher,
projectleider Agentschap voor Natuur en Bos

Het Sigmoplan in jouw streek

Iedereen die woont, werkt en leeft in de buurt van de Schelde en haar zijrivieren moet beter beschermd worden tegen overstromingen. Dat is het uitgangspunt van het Sigmoplan. Het kernidee is dat gebieden geselecteerd worden waar de rivier wél mag overstromen. Zodat zo veel mogelijk gebieden waar gewoond en geleefd wordt, beter beschermd zijn. Dat die extra veiligheid hand in hand gaat met unieke natuur waar iedereen met volle teugen van kan genieten, is mooi meegenomen.

Waarom die bescherming?

Getijdenrivieren, zoals de Schelde en de Nete, zijn niet zonder risico. Dat komt omdat ze onderhevig zijn aan het getij. In uitzonderlijke situaties valt springtij op de Noordzee samen met een straffe noordwesterstorm. Dan is de getijdengolf die via de Schelde de zijrivieren binnendringt, ongemeen krachtig. Bij extreme hoogwaterstanden kan het water over de dijk stromen en weilanden, straten en woningen blank zetten. Als het bovendien ook nog eens langdurig regent, komen daarbovenop grote hoeveelheden hemelwater in de rivier terecht.

Wat is het Sigmoplan?

Het Sigmoplan is een slim, geïntegreerd project dat ons moet beschermen tegen overstromingen. Het steunt op twee principes. Een: langs de Schelde en haar zijrivieren worden **de dijken verhoogd** waar nodig. Twee: in het hele gebied komt er een ketting van **overstromingsgebieden**. Deze slaan het water tijdelijk en op een gecontroleerde manier op wanneer een hoge vloedgolf de

Schelde binnenrolt. Rivieren hebben nu eenmaal ruimte nodig om te kunnen stromen en overstromen.

Het Sigmoplan is vandaag nodig, maar in de toekomst nog veel meer. Door de klimaatwijziging zal er immers meer neerslag vallen, zullen er meer stormvloedvoorkomen en zal de zeespiegel nog stijgen. Een toename van gevaarlijk hoge waterstanden in de getijdenrivieren is dus een realiteit waar we ons maar beter goed op kunnen voorbereiden.

Gaat het Sigmoplan alleen over veiligheid?

Langs de Schelde en haar zijrivieren verdween doorheen de jaren heel wat waardevolle natuur via menselijke ingrepen. In de projectgebieden van het Sigmoplan willen we die authentieke natuur opnieuw kansen geven. Omdat die natuur internationaal belangrijk is, maar ook om er zelf van te genieten! In het kader van het Sigmoplan worden waar nodig de dienstwegen bovenop de dijken vernieuwd. Er ontstaan mogelijkheden

om recreatieve infrastructuur, zoals wandelroutes, vogelkijkhutten en uitkijpunten, te voorzien. Zo hebben de rivieren straks nog meer te bieden aan wandelaars en fietsers.

Kortom, het Sigmoplan is veiligheid, natuur en recreatie in één. Het Sigmoplan houdt ook rekening met landbouwers die getroffen worden door de herinrichting van het gebied. Onder meer door hen te vergoeden wanneer ze schade lijden.

Hoelang zal dat alles duren?

Het Sigmoplan is een omvangrijk plan, met projectgebieden in een groot deel van Vlaanderen. De uitvoering gebeurt **gefaseerd**. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het overstromingsgebied in Groot-Kruibeke, het grootste in Vlaanderen. De zogenaamde '2010-projecten' zijn volop in uitvoering, onder meer in de Kalkense Meersen langs de Schelde en in de Durmevallei. Het Sigmoproject Nete en Kleine Nete is een 2015-project. Dat betekent dat de voorbereiding nu start, maar de werken op het terrein pas tegen 2015 zullen beginnen.

GOG is de afkorting van 'gecontroleerd overstromingsgebied, GGG van gereduceerd getij.

De projectgebieden van de Nete en Kleine Nete

Het Sigmaproject Nete en Kleine Nete situeert zich in twee zones. Zone één omvat de Anderstadt-gebieden en de Polder van Lier, op het grondgebied van de stad Lier en de gemeente Duffel. In zone twee ligt het gebied Varenheuvel-Abroek, op het grensgebied van Nijlen, Zandhoven en Grobbendonk.

Anderstadt-gebieden en de Polder van Lier

De overheid heeft in deze drie gebieden in de jaren 1980 de dijken al verhoogd en er werden ook reeds overstromingsgebieden aangelegd. Het is de bedoeling om de veiligheidsfunctie verder op te voeren en de natuur nog waardevoller te maken.

In deze zone zal mettertijd waardevolle natte natuur ontstaan. Getijdennatuur ontstaat wanneer er tweemaal daags, op het ritme van eb en vloed, een kleine hoeveelheid Netewater in het overstromingsgebied stroomt. Men spreekt dan van een overstromingsgebied met gereduceerd getij. Om dit effect te creëren worden de dijken voorzien van speciale in- en uitlaatconstructies. In deze zone wordt ook wetland gecreëerd. Letterlijk vertaald betekent wetland 'nat land'. In het Sigmaplan gebruiken we deze

naam voor laaggelegen moerassen en natte graslanden die niet onder invloed van de getijden staan. Deze gebieden zijn dus niet vochtig omdat ze bij vloed overstroomd, maar wel door de hoge waterstand van het grondwater.

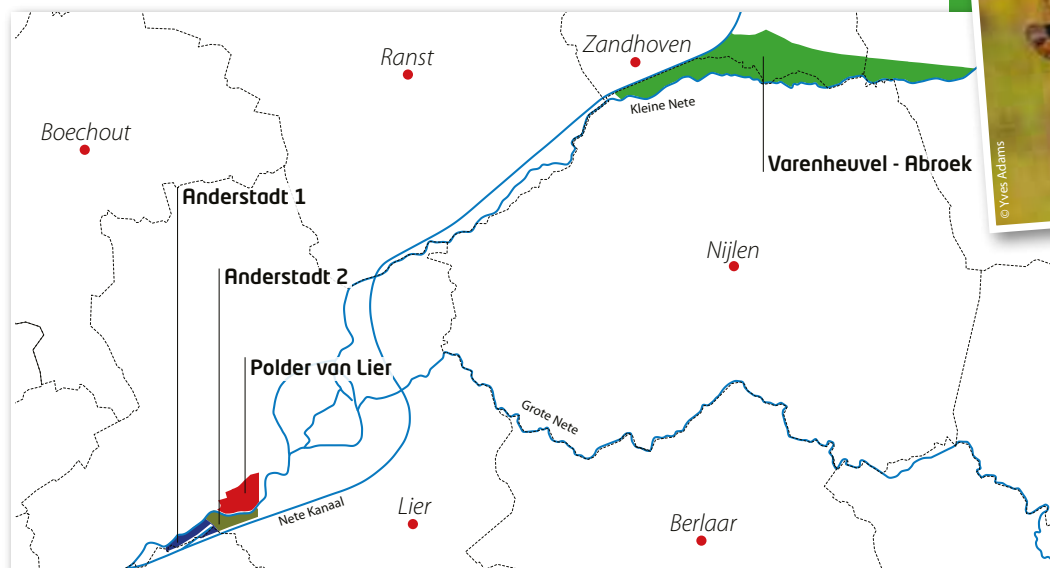
Varenheuvel-Abroek op de rechteroever van de Kleine Nete

Ook in dit gebied zal zich op termijn natte natuur ontwikkelen. De bestaande dijk wordt op strategische plaatsen doorbroken. Zo kan het water het achterliggende gebied instromen wanneer het water op de Nete stijgt. Voornamelijk winteroverstromingen worden hier nagestreefd. Mocht dat om veiligheidsredenen nodig blijken, dan komt er een nieuwe dijk om het achterland te beschermen.

En wat met de landbouw?

Intensieve landbouw is niet altijd te combineren met een overstromingsgebied of natte natuur. Dit hangt af van hoe vaak het gebied overstroomt en of het een natuurfunctie krijgt. Andere vormen van landbouw, zoals graslanden, blijven plaatselijk mogelijk. Voor landbouwers die moeten wijken, schade of verlies lijden, werkt de Vlaamse overheid een programma uit met compensaties.

Wat staat je de komende jaren te wachten?

Voor de uitvoering op het terrein kan starten, is er nog heel wat werk aan de winkel. Allereerst wordt het inrichtingsplan in overleg met alle betrokkenen – gemeentebesturen, natuurverenigingen, landbouworganisaties, toeristische diensten, ruimte en erfgoed – opgemaakt. Deze fase is nu bezig voor het Sigmaproject Nete en Kleine Nete. Dan kunnen de milieueffecten bestudeerd worden met een milieueffectenrapport (MER). De volgende mogelijke stap is een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP), dat door de Vlaamse overheid wordt opgesteld om de bestemming van de projectgebieden te wijzigen. Als laatste stap, voor de werkelijke inrichting van de gebieden start, zijn er stedenbouwkundige vergunningen nodig.

Al deze mijlpalen verlopen volgens formele, wettelijk vastgelegde procedures. Bij elke fase krijg je als omwonende de kans om opmerkingen te geven en suggesties te formuleren op de plannen. De Vlaamse overheid organiseert telkens informatiemomenten.

Pas wanneer al deze tussenstappen doorlopen zijn, volgt het startschot voor de werken. Dat is voorzien voor 2015. Deze werken zijn omvangrijk en gaan soms gepaard met graafwerk en grondverzet. Dit alles is echter nodig om te komen tot een veilige en natuurlijke leefomgeving. Waar we niet alleen vandaag, maar ook in de toekomst de vruchten van zullen plukken.

2011 Opmaak inrichtingsplan				
	2012 Opmaak project-MER			
		2012-2013 Opmaak GRUP en/of technisch ontwerp		
			2014 Aanvragen stedenbouwkundige vergunningen (SBV)	
				2015 Start uitvoering werken

Contact

Meer informatie over het Sigmaplan en de projectgebieden Nete - Kleine Nete vind je op www.sigmaplan.be

Met vragen kan je terecht bij:

Koen Segher, projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal (W&Z)
tel. 03 224 67 11
koen.segher@wenz.be

Koen Deheegher, projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
tel. 03 224 62 59
koen.deheegher@lne.vlaanderen.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever:

Waterwegen en Zeekanaal NV,
Afdeling Zeeschelde,
ir. Wim Dauwe,
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44,
2018 Antwerpen

Redactie & foto's:

Agentschap voor Natuur en Bos,
DenS Communicatie, Pantarein,
Tritel, Waterwegen en Zeekanaal NV

www.sigmaplan.be